

[Kjeld Olesen.]

kraft, kender vi vort ansvar, men vi vil også forbeholde os retten til at sige, at vi vil noget andet med dette samfund end andre partier, ligesom f.eks. venstre jo heller ikke skal lægge skjul på, at de har deres samfundsopfattelse.

At påtage sig regeringsmagten giver som sagt et parti et særligt ansvar. Det har ikke kostet os lange overvejelser, men jeg skal da heller ikke lægge skjul på, at vi har påtaget os opgaven, fordi vi ønsker at skabe os mest mulig indflydelse.

At gøre status for et parti i en mindretalsregering giver forskellige resultater. Der er ting, vi har fået gennemført, som ellers nok ikke ville være mulige. Ud over væsentlige dele af septemberforliget kan jeg nævne arbejdsmiljøreformen, som den kom til at se ud, de bedre kår for pensionisterne og ikke mindst de fremskridt, der er sket inden for arbejdsløshedslovgivningen.

Nu vel, der er gennemført forslag, som vi lagde navn til, men som vi helst var foruden. Det gælder f.eks. miniboligforliget, der forhindrede værre ulykker, som betød en større mulighed for andelstanken, men som desværre også indebærer muligheden for en forstærket spekulation i ejerlejligheder i den ældre boligmasse. Der har været ting, vi har kunnet forhindre eller dæmme op for. Det gælder f.eks. de oprindeligt drastiske besparelser på daginstitutionerne. Men der har også været vedtagelser, som vi direkte har været imod, først og fremmest den uforståelige nedskæring inden for de erhvervsfaglige grunduddannelser, besparelserne på fritidsundervisningen, forringelsen af uddannelsesstøtten, nedskæringen på medicintilskuddene, og jeg kunne nævne andre eksempler.

Overskriften for de kommende forhandlinger bliver af nogle kaldt for omkostningspolitik. Det er det også, men ikke kun det. Den store lære for visse partier fra sidste gang må være, at måden, man griber tingene an på, er temmelig afgørende, hvis man ønsker en bred accept af løsningerne. Det er store mål, vi skal sætte os. Vi skal have bragt orden i økonomien, vi skal ikke mindst have gjort et yderligere indhug i arbejdsløsheden, og vi skal sikre en solidarisk fordeling af de goder, vi skaber i fællesskab.

Det er netop det, der fortæller os, at vi ikke kun kan indkredse problemet til at

være et omkostningsproblem for erhvervslivet, underforstået at alle bestræbelser på at spænde livremmen ind skal koncentrere sig om lønmodtagerne. Nej, der er sammenhæng i tingene, det er der mere og mere. Vi kan ikke drøfte en løsning uden at inddrage de kolossale værdistigninger, der i den senere tid har fundet sted på jord og fast ejendom. Vi kan ikke bare lukke øjnene for, at der er et problem, der hedder de arbejdsfri indkomster. Vi skal have med, at skattepolitik ikke blot er skattelettelser, men også den forenkling af systemet, som ministeren for skatter og afgifter nu er ved at forberede. Og så kommer vi naturligvis ikke uden om, at omkostningsniveauet må spille en vigtig rolle.

Vi bliver ganske simpelt nødt til med en tilstrækkelig effektiv planlægning at finde frem til den rigtige fordeling af vor vækst på henholdsvis nedskrivning af udenlandsk gæld, investeringer, opsparing og forbrug, og forlods ved vi, at det sidste har sine ganske snævre grænser. Det er det, vi skal sige lige ud, også sige det til lønmodtagerne, og når det er tilfældet, så kan folketingets svar tilbage ikke bare blive en gold gentagelse af et nej til medejendomsret til de værdier, som de samme lønmodtagere forlanges at skabe. Vi har kritiseret, at nogle på nuværende tidspunkt er kommet frem med en detaljeret plan til en løsning, som f.eks. venstre har gjort det, dels fordi væsentlige dele af indholdet tidligere er blevet afvist af et flertal i dette folketing, dels fordi det ikke vil være videre klogt, om man på forhånd læser positionerne fast. Derfor har vi kun villet ridse nogle principper op, men det skal siges, så det ikke misforstås, at vi har ikke fantasi til at forestille os en samlet løsning, når vi kommer frem til september, uden hvad jeg vil betegne som et acceptabelt indslag af økonomisk demokrati.

Modsatning og samarbejde er ikke ufornelige størrelser, som det umiddelbart lyder. Socialdemokratiet har et grundlæggende andet syn på samfundet end de borgerlige partier. Vi mener f.eks. ikke, at mennesket skal være et produkt af en økonomisk politik, men at samfundet må lægges sådan til rette, at det gælder den størst mulige trivsel, trykthed og udfoldelse, at det bliver målsætningen, som midlerne så må indrette sig efter.